

Kjønnsbalanse i forskning

Barne- og likestillingsdepartementet

Deres referanse:

Vår referanse:
13/36-2

Vår dato:
25.01.2013

Hørings svar NOU 2012:15 Politikk for likestilling

Komite for kjønnsbalanse i forskning ønsker innledningsvis å berømme likestillingsutvalget for en god og grundig utredning. Utvalget har pekt på og dokumentert mange viktige problemstillinger og bakenforliggende strukturer som virker inn på kjønnsbalansen i samfunnet. Komiteen støtter i all hovedsak tiltakene som utvalget foreslår.

Komiteens kommentarer

Utdanning

Utvalget anser utdanning som et av innsatsområdene for en helhetlig likestillingspolitikk, og løfter likestillingsproblematikk opp gjennom hele utdanningsløpet, fra barnehage til videregående skole og inn i arbeidslivets former. Det understrekes behov for en langsiktig innsats for å motvirke at tradisjonelle kjønnsroller blir førende for utdanningsvalg. Denne analysen vil Kif-komiteen si seg helt enig i.

Kif har tidligere tatt til orde for at innføring av tilleggspoeng for det underrepresenterte kjønn kan være et godt tiltak for å bedre kjønnsbalansen ved særlig utsatte utdanninger, jmf. brev sendt Kunnskapsdepartementet 18.04.2012. Utvalgets anbefaling om kjønns-poeng får komiteens tilslutning. Introduksjon av kjønns-poeng bør inngå i en langsiktig strategi og sammen med andre tiltak, slik utvalget påpeker.

Utdanningsfeltet er ikke en uttalt del av Kifs mandat, men forskning og utdanning henger nøye sammen. For eksempel er kjønnsbalansert rekruttering til studier en forutsetning for å lykkes med kjønnsbalansen blant forskerne på toppstillingsnivå. En kjønnsbalansert forskningssektor er også avgjørende for kvaliteten i utdanning og forskning. Får begge kjønn mulighet til å prege utdanningene, vil kvaliteten på innholdet i utdanningen styrkes. Bedre kjønnsbalanse på utdanningsfeltet, både blant studenter og ansatte, og innen forskning vil i større grad reflektere mangfoldet i befolkningen og styrke samfunnsutviklingen. Komiteen anser utvalgets anbefaling om et landsdekkende program for frie utdanningsvalg som viktig.

Forskning

I St.meld. nr 30, *Klima for forskning* (2008-2009) er regjeringen opptatt av å legge til rette for et velfungerende forskningssystem. Kjønnsbalanse er sentralt for å få dette til. Til tross for at utvalget anser utdanning som et av innsatsområdene for et likestilt samfunn er ikke kjønnsbalanse i forskning viet nevneverdig plass. Dette beklager Kif-komiteen. Utvalget viser til de utfordringene forskningssystemet har når det gjelder kjønnsrepresentasjon, men tar ikke

tematikken videre. Kif-komiteen vil påpeke at skjevrekuttering til forskning reproducerer kjønnsbalansen i samfunnet og gir en kunnskapsutbredelse som ikke sikrer like muligheter for hvilke temaer som blir forsket på.

Utvalget benytter tall fra Eliteutvalget 2001 som gir bilde av at man på forskningsfeltet nærmer seg balanse målet 40/60. Komiteen vil påpeke at tallene for forskning og høyere utdanning i eliteundersøkelsen dekker bare administrative lederposisjoner, ikke de akademiske topposisjonene. Dette gir et skeivt bilde av de faktiske forhold, og Kif-komiteen vil beklage at ikke utvalget har gått dypere inn i denne problematikken.

Kifs arbeid for økt kjønnsbalanse er godt lagt merke til av utvalget. Kif-komiteen og KILDEN trekkes fram som ressurs- og kunnskapsmiljøer som må ivaretas og videreføres. Komiteen støtter utvalgets poengtering omkring viktigheten av KILDENs arbeid som formidler av forskning med kjønns- og likestillingsperspektiv.

Kif-komiteen ser med forventning fram til forskningsmeldingen våren 2013.

Seksuell trakassering

Komiteen støtter LDOs høringsvar til utvalgets forslag om program for forebygging av seksuell trakassering.

Rapporteringsplikten

NOU 2011:18 *Struktur for likestilling* og NOU 2012:15 *Politikk for likestilling* må ses i sammenheng med hverandre. Det samme gjelder høringsvaret som Kif-komiteen ga til NOU 2011:18 *Struktur for likestilling* og dette høringsvaret. Vi vil spesielt trekke fram utvalgets forslag om å fjerne rapporteringsplikten til myndighetsutøvere. Komiteen støtter som kjent ikke forslaget, men foreslår i stedet at rapporteringsplikten utvikles og følges bedre opp. For eksempel har Universitets- og høyskolerådet nylig utviklet en veileder til bruk i universitets- og høyskolesektoren om hva som kreves av rapportering for å håndheve lovverket på en god måte. Hensikten med veilederen er å forenkle arbeidet med likestillingsrapportering.

Veilederen kan lastes ned på Universitets- og høyskolerådets nettsider:

http://www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/veileder_for_rapportering_om_likestilling

Vennlig hilsen

Gerd Bjørhovde (sign.)
leder

Hege Løvbak
rådgiver

Kopi til:
Kunnskapsdepartementet